

Notitie verbetering kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie gemeente Landerd

Bregje Spijkers
20 februari 2020
2165-2020-827899

Inhoud

Aanleiding.....	3
Hoofdstuk 1. Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE)	4
1.1. Voor- en Vroegschoolse Educatie.....	4
1.2. Wettelijk kader	4
1.3. Aanpassing VE eisen per augustus 2020.....	5
Hoofdstuk 2. Doelgroep definitie.....	6
2.1. Logopedische screening.....	6
Hoofdstuk 3. Aanbieders.....	7
3.1. Voorschoolse educatie.....	7
3.2. Taalklas Landerd	7
3.3. Vroegschoolse educatie.....	7
Hoofdstuk 4. Bereik doelgroep VE	8
4.1. Verwachte aantallen	8
4.2. Werkelijke deelname.....	8
Hoofdstuk 5. Route	10
5.1. Toeleiding naar aanbod	10
5.2. Financiële toeleiding	10
5.3. Te realiseren plaatsen	11
Hoofdstuk 6. Kwaliteitsaspecten	12
6.1. Ouderbetrokkenheid	12
6.2. Integraal VE programma	12
6.3 Overdracht naar onderwijs	13
6.4 Interne kwaliteitszorg voor VE	13
6.5 Doorgaande lijn.....	13
Hoofdstuk 7. Samenwerkingsafspraken	15
7.1 Resultaatafspraken	15
7.2 VE-coördinatie op gemeentelijk niveau.....	15
7.3. GGD inspectie	15
7.4. Gemeentelijke subsidiekader	15
Hoofdstuk 8. Financiën	16
8.1 Middelen onderwijsachterstandenbeleid.....	16
8.2 Geraamde kosten	16
Hoofdstuk 9. Verbetermaatregelen.....	17
Bijlage 1: CBS monitor onderwijsachterstand	18
Bijlage 2: VNG Adviestabel ouderbijdrage peuteropvang	19

Aanleiding

Al vele jaren werkt de gemeente Landerd samen met haar educatieve partners om kinderen met een (risico op) (taal)achterstand die ondersteuning te bieden die zij nodig hebben om deel te nemen aan het onderwijs. De ondersteuning op het gebied van onderwijsachterstanden die de gemeente biedt, bestaat uit:

- Inzet op indicatie en toeleiding van peuters met een (risico op) (taal)achterstand
- Voorschoolse educatie voor peuters met een (risico op) (taal)achterstand
- Inzet op een soepele doorstroom van voor- naar vroegschool
- Taalonderwijs voor leerlingen met een taalachterstand in het primair onderwijs (taalklas)

In de afgelopen maanden (oktober-december 2019) heeft de gemeente in dialoog met de educatieve partners (peuteropvang, kinderopvang en basisonderwijs) en het consultatiebureau de geboden ondersteuning en de samenwerkingsafspraken geëvalueerd. Hieruit blijkt dat de partners op inhoud op een aantal onderdelen tevreden zijn met het hierboven beschreven aanbod om onderwijsachterstanden te voorkomen en verminderen. Men constateert echter ook dat een aantal zaken beter kunnen worden opgepakt. Voor wat betreft de samenwerking zien de partners en de gemeente eveneens mogelijkheden om dit verder te versterken. Uitkomsten uit deze dialoog zijn meegenomen in deze notitie benoemd als verbeterpunt of verbeter suggestie. Deze notitie wordt ter vaststelling aangeboden aan het College van burgemeester en wethouders en zal als permanent agendapunt worden besproken in het VVOL en het bestuurlijk overleg met de partners VVE.

Inleiding

Vorming en het bevorderen van de ontwikkeling van kinderen begint vanaf de geboorte. Als kinderen een ontwikkelingsachterstand hebben of deze dreigen op te lopen is het belangrijk deze vroegtijdig te signaleren en snel passende maatregelen te nemen. Zo kan worden voorkomen dat kinderen met een achterstand aan het onderwijs beginnen, met de nodige gevolgen voor hun onderwijsloopbaan en hun latere participatie in de maatschappij. Voor- en voorschoolse educatie (VVE) is hierbij van groot belang.

Met kwalitatief hoogwaardige VE stimuleren pedagogisch medewerkers jonge kinderen spelenderwijs in hun ontwikkeling. Het Kabinet heeft voor een uitbreiding van voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur gekozen zodat voorschoolse educatie (VE) nog meer effect kan sorteren. De uitbreiding naar 16 uur VE is een extra stap in de richting van een zo veel mogelijk gelijke start op de basisschool voor alle kinderen. Daarnaast wordt het aanbod van voorschoolse educatie verbeterd met de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker, deze gaat de pedagogisch medewerkers ondersteunen bij een kwalitatief goede invulling van 16 uur. De beide maatregelen worden gefaseerd ingezet. De pedagogisch beleidsmedewerker is een verplichting vanaf 1 januari 2022 en de uitbreiding naar van 10 naar 16 uur gaat op 1 augustus 2020 in.

De gemeente Landerd is verantwoordelijk voor het aanbieden van voorschoolse educatie en ontvangt hiervoor rijksmiddelen. Het primair onderwijs is verantwoordelijk voor de voorschoolse educatie en ontvangt hiervoor middelen in de lumpsum.

“Als gemeente zetten we ons in om alle kinderen eerlijke kansen te bieden en hen uit te dagen zich te ontwikkelen tot gelukkige volwassenen. Daarom dragen we bij aan een gezonde en veilige omgeving en ondersteunen we initiatieven op het gebied van sport, kunst, cultuur, preventie, zorg en onderwijs. Voor- en voorschoolse educatie is hierin een belangrijk onderdeel.

Ik ben erg blij met de samenwerking tussen onze partners in kinderopvang, onderwijs en GGD. Samen zetten we ambitieuze stappen en creëren we een lerende samenwerking waarin kinderen en ouders nog beter ondersteund worden.”

Wethouder Moritz Böhmer

Hoofdstuk 1. Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE)

1.1. Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Voorschoolse educatie

VVE is wettelijk gezien een verzamelnaam voor methodisch en systematische ondersteuning van de ontwikkeling van jongere kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 7 jaar. Voorschoolse educatie (VE) vindt plaats voor de kinderen van 2,5 tot 4 jaar en van 4-7 jaar is dit vroegschoolse educatie. Een VE-programma wordt uitgevoerd door gekwalificeerd en hiervoor specifiek geschoold personeel.

Vroegschoolse educatie

Naast de voorschoolse voorzieningen is er ook sprake van een vroegschoolse voorziening. Hiermee worden de groepen 1 en 2 van de basisschool bedoeld. De vroegschoolse educatie is de verantwoordelijkheid van de basisschool en heeft tot doel dat onderwijsachterstanden worden voorkomen of weggewerkt. VE binnen het basisonderwijs wordt uitgevoerd door gekwalificeerd en hiervoor specifiek geschoold personeel. De bedoeling is dan ook dat de voorschoolse- en vroegschoolse educatie voorzieningen nauw met elkaar samenwerken voor een optimaal resultaat. Ook worden afspraken gemaakt (doorgaande lijn) wanneer kinderen doorstromen in groep 3 van de basisschool. Gemeenten, schoolbesturen, GGD en de kinderopvang zijn verplicht hierover met elkaar afspraken te maken. De voor- en vroegschoolse afspraken worden in een VVE convenant uitgewerkt. Naast de instanties spelen ook ouders / verzorgers een belangrijke rol in het voorkomen en beperken van een risico op een spraak-/taalachterstand.

1.2. Wettelijk kader

Sinds 1 augustus 2010 is de 'Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie' (Wet OKE) van toepassing. Het doel van de wet is om de ontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren. In de Wet OKE is opgenomen dat gemeenten verplicht zijn om een hoogwaardig voorschools aanbod te organiseren voor alle peuters (tussen 2,5 en 4 jaar) die een risico hebben op een onderwijsachterstand. Op grond van de Wet op het Primair Onderwijs is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van dekkend aanbod van VVE-plekken voor kinderen met een dreigende taalachterstand. Hiervoor ontvangt de gemeente rijksmiddelen uit de Specifieke Uitkering Onderwijsachterstandenbeleid.

De huidige wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente in het voorschoolse veld is samengevat:

- Het realiseren van voldoende VE-plekken voor kinderen met een risico op taalachterstand (Wet op het Primair Onderwijs, art. 166);
- Het realiseren van voldoende VE-plekken voor kinderen die opgroeien in een kwetsbaar opvoedkundig klimaat (gemeentelijk beleid 2014);
- Het maken van afspraken met schoolbesturen, voorschoolse instellingen over (Wet op het Primair Onderwijs, art 167):
 - Vaststellen welke kinderen een risico op taalachterstand hebben;
 - Het toeleiden van deze kinderen naar een VE-aanbod;
 - Het organiseren van een doorgaande leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie;
- Toezicht en de handhaving peuterspeelzaalwerk en kinderopvang, incl. het toezicht op de naleving van de wettelijke kwaliteitseisen VE (Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen)

Op 21 februari 2017 heeft Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel 'Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang'. Met dit wetsvoorstel is de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen aangepast.

Op 21 februari 2017 heeft Tweede Kamer eveneens ingestemd met het wetsvoorstel 'Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk'. Ook deze wet behelst (primair) het aanpassen van de wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. Het doel van deze wet is

om de financiële toegankelijkheid van voorschoolse voorziening voor werkende ouders via één kanaal vorm te geven, waardoor een gelijk speelveld ontstaat voor voorschoolse voorzieningen.

De VE eisen zijn op 20 september 2019 opgenomen in het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie (Bkve). De eisen zijn bijvoorbeeld het aantal beroepskrachten per groep, opleidingseisen van de beroepskrachten. De GGD controleert namens de gemeente of de kinderopvang aan de eisen van de Wko en het Besluit 'basis voorwaarden kwaliteit voorschoolse voorzieningen' voldoet. De onderwijsinspectie beoordeelt hoe het gesteld is met de kwaliteit van het VVE aanbod. Met name bij de gemeente en het onderwijs. De GGD heeft dat van hen overgenomen in het voorschoolse veld.

Consultatiebureaus in Landerd zijn sinds 2012 verplicht om kinderen voor wie een spraak-/taalachterstand dreigt, door te verwijzen naar voorschoolse educatie (VE). Ook zijn zij verplicht om doelgroepkinderen op het risico op taalachterstand te signaleren. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft een belangrijke rol in het signaleren, indiceren en toeleiden naar VE-voorzieningen, waarbij gestreefd wordt dat alle doelgroepkinderen worden gesignaleerd en doorverwezen naar VE voorzieningen en dat zij daar vervolgens minimaal 1 jaar deelnemen aan VE.

1.3. Aanpassing VE eisen per augustus 2020

Per augustus 2020 vindt een aanpassing van de VE eisen plaats. Deze aanpassing heeft betrekking op de verhoging van het minimaal aantal uren aanbod voorschoolse educatie en de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker per 1-1-2022.

Urenuitbreiding

Vanaf 1 augustus 2020 worden de VE uren van 10 uur per week naar 16 uur per week uitgebreid. Vanaf dat moment geldt dat het VE-aanbod 960 uur moet bedragen, zodat een kind vanaf de dag dat het 2,5 jaar oud is tot dat het 4 jaar oud is (een periode van anderhalf jaar) tenminste 960 uur VE kan ontvangen. Een gemeente kan ook besluiten dat kinderen jonger dan 2,5 jaar VE ontvangen. Deze uren tellen niet mee voor de 960 urennorm.

Pedagogisch beleidsmedewerker VE

Vanaf 1 januari 2022 dient een aanbieder van VE voor de verhoging van de kwaliteit een pedagogisch beleidsmedewerker in te zetten (op hbo werk- en denkniveau). Deze pedagogisch beleidsmedewerker richt zich op de ontwikkeling en implementatie van het beleid of de coaching van beroepskrachten VE. Het is mogelijk dat de pedagogisch beleidsmedewerker, naast het coachen, ook werkzaam is als beroepskracht VE. Er geldt een minimum aantal uren per jaar voor de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker, te weten: het aantal doelgroepkinderen (in de leeftijd 2,5 tot 4 jaar) dat VE ontvangt maal 10 uur. De aanbieder moet in het beleidsplan aangeven op welke wijze de rol van de pedagogisch beleidsmedewerker VE wordt ingevuld en hoe dit bijdraagt aan de kwaliteit van VE. De opleidingseisen voor deze pedagogisch beleidsmedewerker zijn gelijk gesteld aan de pedagogisch beleidsmedewerker in de kinderopvang.

Hoofdstuk 2. Doelgroep definitie

In de gemeente Landerd is sprake van een doelgroepkind VE wanneer tenminste één van de onderstaande criteria van toepassing is op het betreffende kind:

- Risico op taal- (spraak)achterstand door achtergrond ouders (niet Nederlands spreken thuis en een laag opleidingsniveau);
- Sociale factoren in de omgeving van het kind, waardoor risico op taal(spraak)achterstand wordt vergroot (pedagogische onmacht, ontwrichte gezinnen, de skills waarover de ouder beschikt).

De gemeente Landerd hanteert een definitie voor de doelgroep peuters die gebruikmaken van voorschoolse educatie, die ruimer is dan de definitie die het Rijk oorspronkelijk hanteerde. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) stelt sinds 2019 dat er 5 belangrijke factoren van invloed zijn op het oplopen van een onderwijsachterstand:

- het opleidingsniveau van beide ouders;
- het herkomstland van de moeder;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- het gemiddelde opleidingsniveau van alle moeders op de school;
- of de ouders in de schuldsanering zitten.

De 5 factoren van het CBS sluiten aan bij de brede doelgroep definitie VE zoals gehanteerd door de gemeente.

Zoals eerder aangegeven indiceert de JGZ (consultatiebureau) doelgroepkinderen. JGZ in Landerd bereikt 92% van de kinderen, het bereik is daarmee in lijn met de regio van GGD Hart voor Brabant. Een mogelijke verklaring voor het niet behalen van 100% bereik is, dat een aantal ouders bij hun 3^e of 4^e kindje geen gebruik maakt van het consultatiebureau, exclusief de inentingen. Ook is het aantal no-shows, onder met name Poolse ouders, groot. In overleg met de jeugdverpleegkundige is besloten om de definitie van een doelgroepkind VE ruim te definiëren, zodat zoveel mogelijk kinderen met een achterstand gebruik kunnen maken van VE aanbod. Uit de interviews blijkt dat het soms onduidelijk is of autochtone kinderen met een taal-/ spraakachterstand een beroep kunnen doen op VVE.

Verbetermaatregel 1: Doelgroep

Kinderen met een risico op spraak-/taalachterstand door een laag opleidingsniveau van ouders of bijkomende sociale problematiek komen ook in aanmerking voor VVE.

2.1. Logopedische screening

Alle kinderen waarvan Nederlands de tweede taal is (NT2) krijgen een VVE indicatie van de jeugdverpleegkundige. Daarnaast worden zij twee maal middels een logopedische screening (rond 3 jaar en 4 maanden en rond 3 jaar en 10 maanden) onderzocht. De eerste screening bepaalt het niveau van de Nederlandse taalontwikkeling, de tweede screening bepaalt of er sprake is van groei op de Nederlandse taalontwikkeling. Naar aanleiding van de uitkomsten uit de screening, wordt bepaald of een kind met 4 jaar instroomt in de taalklas of binnen het basisonderwijs.

De screening is in 2019 als pilot ingezet en wordt door de partners als positief beoordeeld. Deze geeft waardevolle informatie over het niveau van de taalontwikkeling, de doorstroom richting onderwijs als ook aandachtspunten voor de taalontwikkeling. De uitkomsten van de screening en de evaluatie van deze werkwijze met de partners, geeft aanleiding om de logopedische screening structureel te continueren. De werkwijze zal jaarlijks met de partners geëvalueerd worden.

Hoofdstuk 3. Aanbieders

3.1. Voorschoolse educatie

De gemeente heeft de inspanningsverplichting om alle doelgroepkinderen te laten deelnemen aan een voorschoolse educatie voorziening. Dit streefdoel (100% doelgroep bereik) is in de praktijk niet altijd haalbaar, omdat ouders kunnen besluiten om voor andere vormen van opvang te kiezen, zoals bijvoorbeeld door grootouders of een gastouder.

Voorschoolse educatie in Landerd wordt geboden door:

Organisatie	Naam kinderopvangorganisatie	Locatie
Kanteel	Kinderopvang De Morgenzon	Zeeland
Avem	Peuterwerk Pinkeltje	Zeeland
	Peuterwerk Ukkepek	Schaijk
	Peuterwerk Reekse Rakkertjes	Reek
	Kinderopvang 't Hoefke	Schaijk

De kinderopvangorganisaties die een VE programma uitvoeren, moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kinderopvangorganisatie moet in het bezit zijn van een ouderbeleidsplan;
- Gebruik maken van het kindvolgsysteem KIJK!;
- VE werkplan opstellen;
- Voldoen aan de basisvoorwaarden VE zoals opgenomen in het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie.

De kinderopvangorganisaties die een VVE programma aanbieden, bieden dit niet alleen aan doelgroepkinderen aan, maar aan alle kinderen. Het is een verrijking om kinderen volop te stimuleren in hun ontwikkeling. Naast kinderopvang maken ouders in Landerd ook gebruik van gastouderopvang. Een gastouder biedt in principe geen VVE-programma aan en de gemeente financiert geen VVE bij gastouders.

3.2. Taalklas Landerd

Basisschool Den Omgang biedt plaats aan de Taalklas Landerd. Leerlingen die de Nederlandse taal nog niet voldoende beheersen (zogenaamde NT-2 leerlingen), leren hier in snel tempo de taal. Het doel van de Taalklas is, dat deze kinderen zo snel mogelijk kunnen doorstromen naar een reguliere klas op één van de scholen in de gemeente. De Taalklas biedt plaats aan ongeveer 18 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar.

3.3. Vroegschoolse educatie

Vroegschoolse educatie is voor leerlingen uit groep 1 en 2 van de basisschool. Kleuters met een taalachterstand krijgen dan een aantal dagdelen per week extra begeleiding. Zo leren ze al spelend beter de taal. Bijvoorbeeld door in een spel nieuwe woorden te gebruiken die passen bij een bepaald onderwerp. Scholen krijgen geld van de Rijksoverheid om leerlingen met vroegschoolse educatie extra te ondersteunen.

Hoofdstuk 4. Bereik doelgroep VE

4.1. Verwachte aantallen

Op basis van de 5 factoren van het CBS (zie 2.1) is een dashboard ontwikkeld in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Dit dashboard wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van het voorgaande jaar. Met behulp van het dashboard kunnen onderwijsscores berekend worden per peuter (2,5 tot 4 jaar) en basisschoolleerling en vervolgens opgeteld worden tot achterstands-scores per gemeente. Deze scores drukken dan de verwachte achterstandsproblematiek per gemeente uit, op basis waarvan OCW het onderwijsachterstanden-budget over gemeenten kan verdelen. Om de toegekende middelen zo doeltreffend mogelijk in te kunnen zetten, is het van belang om te weten op welke plekken het risico op onderwijsachterstanden het grootst is. Op basis van het dashboard Onderwijsachterstanden van het CBS wordt verwacht dat in de gemeente Landerd sprake is van 35 kinderen met een risico op een taal- en of ontwikkelingsachterstand, waarvan 15 peuters (zie bijlage 1).

De verdeling per kern ziet er daarmee als volgt uit:

Gemeente Landerd	Verwachte aantallen 0-12 jaar met onderwijsachterstand
Reek	18*
Schaijk	8
Zeeland	9
Totaal	35 (waarvan 15 peuters**)

**dit aantal is te verklaren doordat kinderen die verblijven bij zorgaanbieder De Maashorst, ingeschreven staan in onze gemeente. Zij worden meegenomen in de cijfers van het CBS, terwijl zij geen gebruik maken van een VE voorziening. Deze kinderen bezoeken een MKD (medisch kinderdagverblijf, ook wel dagbehandeling voor jonge kinderen genoemd).*

***het aantal verwachte kleuters in Landerd wordt door het CBS niet per kern gedifferentieerd.*

4.2. Werkelijke deelname

Deelname voorschools aanbod per 7-11-2019:

Avem (3 locaties peuteropvang, 1 locatie kinderopvang)	5
Kanteel (1 locatie kinderopvang)	6
Totaal	11*

**gezien de brede doelgroep definitie VE, zou je hier hogere aantallen verwachten.*

Deelname voegschool aanbod per 7-11-2019:

Basisschool	Plaats	Aantal leerlingen	Aantal kleuters	Aantal VVE
Den Omgang	Schaijk	196	39	2
Kreek'l	Reek	150	39	0
Oventje	Zeeland	47	5	0
Regenboog	Schaijk	389	4 klassen	0
Taalklas Landerd	Schaijk	19	9	9
Vlasgaard	Zeeland	333	57	3
De Wizzert	Zeeland	165	85	3
Totaal				17

Tijdens de interviews geven scholen aan dat het op basis van KIJK! onduidelijk is of een kind een VVE indicatie heeft en of aan VVE heeft deelgenomen. Het aantal kinderen met een indicatie is naar verwachting hoger dan in voorgaande tabel is weergegeven.

Verbetermaatregel 2: Registratie/ monitoring

- Alle VVE indicaties worden in KIJK! geregistreerd.
- Aanbieders investeren in kwaliteit van en scholing op registratie in KIJK!
- Aanbieders registreren aanwezigheid per doelgroepkind, zodat deze informatie (hoeveel % van 960 uur deelname) in de warme overdracht naar onderwijs kan worden opgenomen.
- Gegevens die nodig zijn voor de jaarlijkse monitor VVE, worden door onderwijs en VE lokaties aangeleverd.
- Gemeente evalueert jaarlijks met inspectie vanuit GGD, registratie is punt van aandacht.

Hoofdstuk 5. Route

5.1. Toeleiding naar aanbod

De gemeente dient te zorgen voor een goede toeleiding van doelgroepkinderen naar voorschoolse educatie. De gemeente maakt afspraken met de jeugdgezondheidszorg/ consultatiebureau en de kinderopvang over het signaleren van risico's op taalachterstand, voorlichting aan ouders en controle op de inschrijving voor voorschoolse educatie. Omdat jeugdgezondheidszorg 92% van de peuters ziet, hebben zij een belangrijke functie in het informeren van ouders over het voorschoolse aanbod. Van belang is dat beide consultatiebureaus in Landerd op een zelfde wijze indicatoren voor doelgroep kinderen interpreteren.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat de keten onvoldoende sluitend is tussen de indicatiestelling door het consultatiebureau en de start bij een VE-voorziening. Het blijkt onduidelijk wie een rol speelt tussen indicatie en deelname. Sommige ouders ondervinden een aantal hobbels, zoals bij het aanvragen van tegemoetkoming in de kosten waarbij zij ondersteuning nodig hebben.

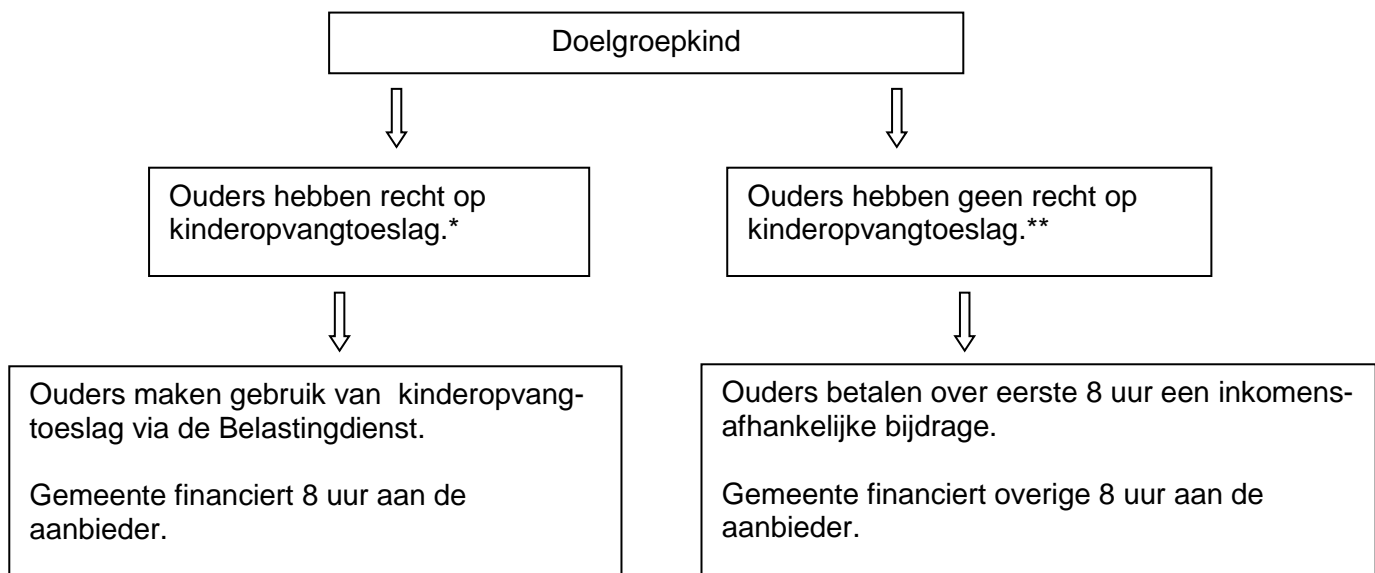
Verbetermaatregel 3: Sluitende aanpak

- Consultatiebureau checkt na indicatie de deelname bij aanbieders.
- Bij (nog) geen deelname worden ouders opgeroepen voor gesprek.
- Signalering (geen, weinig of afnemende deelname) door aanbieders richting consultatiebureau. Consultatiebureau roept nav signalering ouders op voor gesprek.
- Indien bovenstaande niet leidt tot deelname, wordt dit door het consultatiebureau gemeld bij de gemeente.

5.2. Financiële toeleiding

Een doelgroepkind (in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar) krijgt vanaf augustus 2020 een aanbod van 16 uur per week (in principe verdeeld over 4 dagdelen) gedurende 40 weken per jaar. Het totaal aantal uren waarop een doelgroepkind idealiter gebruik maakt van VE, komt daarmee uit op 960 uur.

In de gemeente Landerd subsidiëren wij VE als volgt:

* Recht op kinderopvangtoeslag:

- Ouders ontvangen kinderbijslag of een pleegouderbijdrage voor het kind;
- De kinderopvangorganisatie moet geregistreerd zijn in het Landelijk Register (LRK);
- Ouders hebben de Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning;
- Beide ouders werken, studeren of volgen een traject om werk te vinden. Of ouders volgen verplicht een inburgeringscursus bij een gecertificeerde instelling.

De hoogte van de kinderopvangtoeslag is inkomensafhankelijk. Hoe hoger het inkomen, hoe minder tegemoetkoming ouders krijgen voor de kosten voor kinderopvang. Bijvoorbeeld ouders met een toetsingsinkomen lager dan €25.188 krijgen 96% van de kosten voor kinderopvang vergoed.

* Recht op kinderopvangtoeslag:

- Ouders maken gebruik van kinderopvangtoeslag via de Belastingdienst.
- Per dag kinderopvang (10,5 uur) mag wettelijk 6 uur voor VE worden gerekend. Dat betekent dat ouders bij VE minimaal 2,5 dag (26,25 uur) kinderopvang moeten afnemen om aan 16 uur VE per week te komen. Hiervan financiert de gemeente 8 uur. Ouders vragen in dit voorbeeld voor 18,25 uur KOT aan.
- de gemeente financiert overige 8 uur aan de aanbieder op basis van:
8 uur x 40 wk x € 12,00 (integrale uurprijs VE)= € 3.840,00 per kind per jaar

** Geen recht op kinderopvangtoeslag:

- Ouders betalen voor 8 uur een inkomensafhankelijke bijdrage gebaseerd op de VNG Adviestabel ouderbijdrage peuteropvang (zie bijlage 2). Het restant van de eerste 8 uur wordt gefinancierd uit het arrangement spelen en ontwikkelen (peuteropvang).
- VE wordt hier aangeboden in 4 dagdelen van 4 uur, dus totaal 16 uur per week.
- De gemeente financiert de overige 8 uur aan de aanbieder op basis van:
8 uur x 40 wk x € 12,00 (integrale uurprijs VE)= € 3.840,00 per kind per jaar

In de gemeente Landerd worden VE uren voor de helft door de gemeente gefinancierd. Het maakt daarbij niet uit of ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag of niet. Daarmee betalen alle ouders in Landerd een zelfde bijdrage over de VE uren. Dit noemen we gebruikelijke zorg. Financiële drempels, die mogelijk deelname van 16 uur per week in de weg kunnen staan, worden daarmee verlaagd.

5.3. Te realiseren plaatsen

Op basis van de monitor van het CBS, moet de gemeente in 2020 15 VE plaatsen per jaar realiseren. De berekening voor de subsidie van deze plaatsen komt daarmee uit op:
15 x € 3.840,-- = € 57.600,--

Hoofdstuk 6. Kwaliteitsaspecten

6.1. Ouderbetrokkenheid

Er is een onderscheid tussen ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie. Bij ouderparticipatie gaat het om actieve deelname van ouders aan activiteiten binnen de peuteropvang of op school. Het kan gaan om informele vormen van ouderparticipatie, zoals het leveren van hand- en spandiensten, en om formele vormen, zoals zitting hebben in ouderraad, medezeggenschapsraad of schoolbestuur.

Ouderbetrokkenheid kan zowel thuis plaatsvinden, als op het kinderdagverblijf, de peuteropvang of de school. Ouderbetrokkenheid thuis heeft het meeste effect op de ontwikkeling van kinderen. Hierbij gaat het om de mate waarin ouders hun kind ondersteunen en stimuleren in de ontwikkeling. De kern hiervan is de interactie tussen ouders en kind. De kwaliteit van de ouder-kind interactie is een sterkere voorspeller van leerresultaten dan de mate waarin ouders op school actief zijn. Ouderbetrokkenheid bestaat uit gezamenlijke afspraken maken en het thuis meedoen met ontwikkeling stimulerende activiteiten. Ouderbetrokkenheid is ook dat pedagogische medewerkers/ leerkrachten samen met ouders in gesprek zijn over de ontwikkeling en het leren van het kind. Bij ouderbetrokkenheid kunnen dus wederzijdse afspraken worden gemaakt.

Iedere kinderopvangorganisatie heeft beleid opgesteld met betrekking tot ouderbeleid of gaat dit opstellen (VE werkplan). De basis is een goede intake; wat heeft deze ouder nodig? De oudercomponent is erop gericht om ouders te activeren en te stimuleren tot activiteiten en een ontwikkelingsgerichte interactie met hun kinderen thuis. De vorderingen van een kind worden op de voorschool diverse malen met de ouders besproken. Tijdens dit gesprek kan de pm'er (pedagogisch medewerker) meteen onderzoeken wat ouders nodig hebben en bespreken hoe ze daar de ouders bij kunnen helpen.

Verbetermaatregel 4: Locatieplan VE

Aanbieders stellen jaarlijks een locatieplan op, hierin wordt iig opgenomen;

- KIJK (extra scholing op observeren en registreren)
- Inzicht in pedagogisch en educatief handelen PM'ers.
- Onderbouwde visie om VE kinderen te stimuleren in ontwikkeling.
- Ouderbetrokkenheid (samenwerking, ouders structureel betrokken)
- Doorgaande lijn naar onderwijs en vice versa

6.2. Integraal VE programma

De gemeente dient er voor te zorgen dat voorscholen gebruik maken van een integraal VE programma. Het moet om een programma gaan waarmee de ontwikkeling van peuters op vier ontwikkelingsgebieden (taal, rekenen, motoriek en sociaal emotioneel) wordt gestimuleerd. Indien voorscholen niet werken met een integraal VE programma moeten ze wel kunnen aantonen dat het aanbod voldoet aan de eisen van het 'Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie'. De kinderopvang en de peuteropvang van Avem en de kinderopvang van Kanteel voeren allen een gecertificeerd VE-programma uit.

De gemeente dient bovendien afspraken te maken over het gebruik van een observatiesysteem in de voorscholen voor het volgen van de brede ontwikkeling van peuters.

Alle kinderdagverblijven in de gemeente Landerd werken met het observatiesysteem van KIJK! Daarnaast werken de leerkrachten van de groepen 1 en 2 van de basisscholen (5 van de 6 scholen) met KIJK! De doelgroepkinderen worden 'warm' overdragen van voorschool naar vroegschool. Deze 'warme' overdracht vindt plaats tijdens een Voor- en Vroegschool Overleg Landerd (Vvol-overleg). Het Vvol-overleg vindt vier keer per jaar plaats. Aan dit overleg nemen alle kinderdagverblijven en de intern begeleiders van de basisscholen deel.

6.3 Overdracht naar onderwijs

Naast het reguliere overdrachtsformulier van KIJK! wordt ook specifieke informatie overgedragen, zoals: de activiteiten die met het VE kind zijn ondernomen en een verslag van de ontwikkeling van deze VE peuter. De VE kleuter wordt bij instroom in de basisschool direct in het reguliere leerlingvolgsysteem van de school geplaatst en wordt nauwgezet gevolgd in zijn ontwikkeling.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat er geen gebruik wordt gemaakt van het VVOL als moment van warme overdracht. Scholen en kinderopvang geven aan dat de meeste overdrachten onderling plaats vinden zonder aanwezigheid van ouders. Scholen geven aan dat de kwaliteit van de registratie in KIJK door de VVE aanbieders verbeterd kan worden. Zie verbetermaatregel 2.

6.4 Interne kwaliteitszorg voor VE

Effecten van VE zijn mede afhankelijk van de kwaliteit van de VE die geleverd wordt door de voorscholen. Het gaat dan om de pedagogische en educatieve vaardigheden van de pedagogische medewerkers, de wijze waarop het VE programma wordt gebruikt, de zorg en de begeleiding die aan peuters geboden wordt, de inrichting van de ruimtes, etc. Van VE instellingen wordt verwacht dat ze deze kwaliteiten regelmatig evalueren, verbeteren en borgen.

De kinderopvangorganisaties dienen aan de volgende kwaliteitsaspecten te voldoen willen zij voor een subsidie in het kader van VE in aanmerking komen:

1. Gebruik maken van gecertificeerd VE aanbod.
2. Gebruik maken van het kind volgsysteem KIJK.
3. Inzicht geven op het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers. Onder meer beschikken over de juiste competenties en opleidingen om VE te kunnen geven (o.m. scholingsplan en een VVE bekwaamheidscertificaat).
4. Een uitgewerkt VE werkplan. Het VE werkplan moet jaarlijks worden geactualiseerd.
5. Beschikken over heldere werkwijze voor wat betreft de doorgaande lijn van kinderopvang naar basisschool.
6. Beschikken over een onderbouwde werkwijze om de VE kinderen te stimuleren in de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal emotionele ontwikkeling. Onderdelen hiervan zijn planmatige zorg en begeleiding, inrichting van de lokalen en buitenruimte, gebruik (spel)materiaal, etc.
7. Voldoen aan de Wet Kinderopvang (jaarlijkse GGD inspecties vanuit IKK).

Tijdens het onderzoek is gebleken dat het gebruik van KIJK! verbeterd moet worden. Minimaal moet worden benoemd of er sprake is van een VE doelgroepkind. Mogelijk hebben pedagogisch medewerkers aanvullende scholing nodig om het systeem inhoudelijk in te kunnen vullen. Scholen geven aan dat de registraties in KIJK! te algemeen door aanbieders worden ingevuld.

Uit de interviews blijkt dat de meeste partners zich zorgen maken over het taalniveau van kinderen in Landerd. Het aantal doorverwijzingen naar logopedie vanuit groepen 1-2 is 10-15%. Ook is er in Landerd sprake van een bovengemiddeld hoog aantal kinderen met dyslexie.

Verbetermaatregel 5: Taalniveau

Aanbieders maken verbeterde werkafspraken mbt de kwaliteitsaspecten: nrs 2, 3, 4, 5 en 6. Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor kwaliteitsaspecten gericht op taal.

6.5 Doorgaande lijn

Kinderen in voorschoolse voorzieningen zetten hun eerste stappen in de wereld van voorzieningen voor opvoeding en onderwijs. Verwacht mag worden dat de 'organisaties in de keten' activiteiten en ondersteuning goed op elkaar afstemmen zodat een doorgaande lijn ontstaat.

Alle kinderopvangorganisaties en alle basisscholen (5 van de 6 scholen) maken gebruik van het observatie- en registratiesysteem KIJK! Bij KIJK! wordt de ontwikkeling van kinderen gedurende de periode van 2 – 7 jaar gevolgd. De leerkrachten van de onderbouw van de basisscholen zijn ook geschoold in het werken met het observatie- en het registratiesysteem KIJK! Iedere voorschoolse

organisatie zorgt er voor dat de zorgkinderen en doelgroepkinderen warm worden overgedragen, tijdens een VVOL-bijeenkomst, naar de basisschool. Tijdens de interviews blijkt dat de warme overdracht niet plaatsvindt tijdens het VVOL overleg. Ook vindt na 6 maanden geen voortgangsgesprek plaats.

Verbetermaatregel 6: Terugkoppeling

6 maanden na start op school, vindt een terugkoppeling plaats vanuit school naar VE aanbieder of Taalklas over de zorg- en doelgroepkinderen.

De leerkracht plant dit gesprek met de pm'er van de voorschool. Eventueel kunnen ouders worden betrokken bij dit gesprek. Per kind kan dit nader worden bekeken. Het gesprek tussen leerkracht en pm'er kan over en weer leiden tot een kwaliteitsverbetering van de algemene aanpak en een specifiek zicht op de voortgang van de ontwikkelingen van de doelgroep leerlingen. De opbrengst van dit gesprek kan er toe leiden dat er al of niet extra zorg nodig is / blijft voor het besproken kind. De school dient dit vast te leggen binnen de eigen organisatie.

Verbetersuggestie: Suggestie aan onderwijs, Taalklas en VE aanbieder om bij elkaar "in de keuken" te kijken. Hierdoor beter zicht op verwachtingen, werkwijze, het spreken van dezelfde taal omtrent zorg en observatie. En het maken van inhoudelijke werkafspraken over het taaldomein.

Hoofdstuk 7. Samenwerkingsafspraken

7.1 Resultaatafspraken

De gemeente heeft in het kader van de wet Oke de wettelijke verplichting om met de schoolbesturen resultaatafspraken te maken over de vroegschoolse educatie. Ook in de VE instellingen gaat het om het bereiken van resultaten. Deze liggen aan het einde van de voorschoolse periode, maar de effecten kunnen vooral worden nagegaan aan het einde van groep 2 van het basisonderwijs. De gemeente kiest ervoor dit jaarlijks te doen door middel van een monitor. Uit de interviews blijkt dat het veel energie kost om de benodigde gegevens voor de monitor boven tafel te krijgen. Scholen geven aan de gegevens moeilijk aan te kunnen leveren, omdat het vaak niet bekend is of er sprake is van een VVE indicatie. Dit hangt samen met de beperkte registratie in KIJK. Zie verbetermaatregel 2.

De kinderopvang-organisaties, schoolbesturen, GGD Hart van Brabant en de gemeente Landerd hebben resultaatafspraken in een VVE Convenant gemeente Landerd opgenomen.

De uitslag van de monitor wordt aangeboden aan de ondertekenaars van het VE convenant en wordt gebruikt om het VE beleid te verbeteren, indien nodig.

7.2 VE-coördinatie op gemeentelijk niveau

De gemeenten zijn regievoerder voor VE in hun gemeente. De gemeente coördineert de uitvoering van de VE. Regelmatig vindt er overleg plaats tussen de kinderopvangorganisaties, de basisscholen en de gemeente (VVOL overleg). Indien nodig kan de GGD (consultatiebureau) aansluiten bij dit overleg. De gemeente zal de regierol van het VVOL overleg en de afstemming met aanbieders nadrukkelijker naar zich toe halen.

7.3. GGD inspectie

De GGD toetst zowel de algemene basiskwaliteit (zoals veiligheid en gezondheid) als de basiskwaliteit van de voorschoolse educatie: hoeveel tijd per week, groepsgrootte en dubbele bezetting, opleidings- en scholingseisen van de VVE beroepskrachten, en gebruik voorschools educatie programma. Vanaf 2013 moet de GGD jaarlijks van elke voorschool (peuteropvang/kinderopvang) de basiskwaliteit en de kwaliteit van de voorschoolse educatie (8ste domein) toetsen. Dit legt de GGD jaarlijks vast in een rapport.

7.4. Gemeentelijke subsidiekader

De gemeente heeft een subsidiekader waarin voorwaarden met betrekking tot kwaliteit en subsidiëring zijn opgenomen conform de Wet op de Kinderopvang en het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Deze afspraken lopen tot en met 2021. Gezien de uitbreiding van VE per augustus 2020 en de daarmee samenhangende kwaliteitsverbetering, zullen de subsidieafspraken per augustus 2020 worden bijgesteld.

Hoofdstuk 8. Financiën

8.1 Middelen onderwijsachterstandenbeleid

Vanuit OCW ontvangt de gemeente jaarlijks een uitkering voor onderwijsbestandenbeleid. Per 1 januari 2019 is de verdeling van de onderwijsachterstandsmiddelen aan gemeenten berekend op basis van een nieuwe verdeelsystematiek. Er wordt niet meer op basis van de gewichtenregeling verleend (vastgestelde schoolgewichten van scholen in de gemeente opgeteld) maar op basis van de jaarlijks door het CBS bepaalde achterstandsscore van elke gemeente. Voor de gemeente Landerd heeft deze nieuwe verdeelsystematiek behoorlijke consequenties voor de hoogte van de uitkering. In 2018 bedroeg de uitkering € 50.657,87 en voor 2019 werd deze vastgesteld op € 108.426,00. Voor 2020 wordt uitgegaan van € 141.000,00.

8.2 Geraamde kosten

Onderdeel	Subsidie
Subsidie voor 15 plaatsen VVE (15 x € 3.840,- = € 57.600,-)	€ 57.600,-
Taalklas (gezamenlijke financiering met basisonderwijs)	€ 35.000,-
Vervoer taalklas	€ 19.000,-
0-meting taalklas op basis van aantallen in 2019	€ 2.000,-
BCO onderwijsadvies bij opstellen locatie plannen, jaarlijkse monitor VE	€ 4.000,-
Restant voor extra subsidieplaatsen of extra 0-metingen	€ 23.375,-
Totaal	€ 140.975,-

Hoofdstuk 9. Verbetermaatregelen

Actiepunt	Planning
<u>Verbetermaatregel 1: Doelgroep</u> <ul style="list-style-type: none"> - Kinderen met een risico op spraak-/taalachterstand door een laag opleidingsniveau van ouders of bijkomende sociale problematiek komen in aanmerking voor VVE. ➤ <i>Actie: Consultatiebureau</i> 	Q1
<u>Verbetermaatregel 2: Registratie/ monitoring</u> <ul style="list-style-type: none"> - Alle VVE indicaties worden in KIJK geregistreerd. - Aanbieders investeren in kwaliteit van en scholing op registratie in KIJK. - Aanbieders registreren aanwezigheid per doelgroepkind, zodat deze informatie (hoeveel % van 960 uur deelname) in de warme overdracht naar onderwijs kan worden opgenomen. - Gegevens die nodig zijn voor de jaarlijkse monitor VVE, worden door onderwijs en VE lokaties aangeleverd. ➤ <i>Actie: VE aanbieders</i> - Gemeente evalueert jaarlijks met inspectie vanuit GGD, registratie is punt van aandacht. ➤ <i>Actie: gemeente</i> 	Q1-4 Q4
<u>Verbetermaatregel 3: Sluitende aanpak</u> <ul style="list-style-type: none"> - Consultatiebureau checkt na indicatie de deelname bij aanbieders. - Bij (nog) geen deelname worden ouders opgeroepen voor gesprek. - Signalering (geen, weinig of afnemende deelname) door aanbieders richting consultatiebureau. Consultatiebureau roept nav signalering ouders op voor gesprek. - Indien bovenstaande niet leidt tot deelname, wordt dit door het consultatiebureau gemeld bij de gemeente. ➤ <i>Actie: Consultatiebureau en aanbieders</i> 	Q1-4
<u>Verbetermaatregel 4: Locatieplan VE</u> Aanbieders stellen jaarlijks een locatieplan op, hierin wordt iig opgenomen; <ul style="list-style-type: none"> - KIJK (extra scholing op observeren en registreren) - Inzicht in pedagogisch en educatief handelen PM'ers. - Onderbouwde visie om VE kinderen te stimuleren in ontwikkeling. - Ouderbetrokkenheid (samenwerking, ouders structureel betrokken) - Doorgaande lijn naar onderwijs en vice versa ➤ <i>Actie: VE aanbieders</i> 	Q1-4
<u>Verbetermaatregel 5: Taalniveau</u> <ul style="list-style-type: none"> - Aanbieders maken verbeterde werkafspraken mbt de kwaliteitsaspecten: nrs 2, 3, 4, 5 en 6. Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor kwaliteitsaspecten gericht op taal. ➤ <i>Actie: VE aanbieders</i> 	Q1-Q2
<u>Verbetermaatregel 6: Terugkoppeling</u> <ul style="list-style-type: none"> - 6 maanden na start op school, vindt een terugkoppeling plaats vanuit school naar VE aanbieder of Taalklas over de zorg- en doelgroepkinderen. ➤ <i>Actie: basisscholen</i> 	Q1-4

Verwachte onderwijsachterstand in Landerd

Kies een populatie:

Kies een gemeente:

Onderwijsachterstandⁱ uitgesplitst naar wijk, 2017

Wijken	Totaal	Landelijke doelgroep		
		Aantal	%	
Totaal	1 480	145	10	
Wijk 00 Schaijk	645	55	8	
Wijk 01 Reek	170	30	18	
Wijk 02 Zeeland	645	55	9	
Wijk 09 Verspreide huizen Zeeland*	15			
Onbekend*	0			

* Wijken of gemeenten met 40 kinderen of minder hebben een lagere betrouwbaarheid

Verwachte onderwijsachterstand in Landerd

Kies een populatie:

Kies een gemeente:

Onderwijsachterstandⁱ uitgesplitst naar wijk, 2017

Wijken	Totaal	Landelijke doelgroep		
		Aantal	%	
Totaal	205	15	8	
Wijk 00 Schaijk	90			
Wijk 01 Reek*	25			
Wijk 02 Zeeland	85			
Wijk 09 Verspreide huizen Zeeland*	0			

* Wijken of gemeenten met 40 kinderen of minder hebben een lagere betrouwbaarheid

Bijlage 2: VNG Adviestabel ouderbijdrage peuteropvang

Deze wordt gebruikt om voor de gesubsidieerde peuteropvang een inkomensafhankelijke tariefstelling vast te stellen.

Gezamenlijk toetsingsinkomen gezin 2020		Ouderbijdrage peuteropvang 2020 per uur	
		1 ^e kind	2 ^e kind e.v.
lager dan	€ 19.890	€ 0,33 (2019: € 0,32)	€ 0,33 (2019: € 0,32)
€ 19.891	€ 30.581	€ 0,41 (2019: € 0,40)	€ 0,35 (2019: € 0,34)
€ 30.582	€ 42.082	€ 0,87 (2019: € 0,86)	€ 0,44 (2019: € 0,43)
€ 42.083	€ 57.238	€ 1,36 (2019: € 1,34)	€ 0,45 (2019: € 0,44)
€ 57.239	€ 82.276	€ 2,36 (2019: € 2,32)	€ 0,66 (2019: € 0,65)
€ 82.277	€ 114.011	€ 4,02 (2019: € 3,94)	€ 1,03 (2019: € 1,01)
€ 114.012	en hoger	€ 5,41 (2019: € 5,31)	€ 1,93 (2019: € 1,89)